

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes aliquot

Stahl, Daniel

Jenae, 1662

Rugula IV. Alia actus, alia potentia causa est

urn:nbn:de:bsz:31-102400

prædicamentum. Ergo & potentia vel materia-
rum? Quod si ex hoc loco probare velint, quod
privatio spectat ad prædicamentum, in quo
habitus sive forma, ideo & potentiam ad illu-
psum pertinere, cogentur admittete, quamlibet
potentiam, etiam illam, quam primò actum
respicere dicunt, in eo contineri prædicam-
to, in quo constituitur actus, cùm doctrina
Philosophi generalis sit, & non restricta
potentiam quam primò ad actum referri a-
runt.

REGULA IV.

Alia actus, alia potentie causa est.

I. Quod Luna obscurari & privari lumine
est, hujus potentie causa est ipsa natura luna-
cundū hanc enim, cū proprio lumine destituitur,
apta est tum lumen, tum privationem lumen
recipere: quod actu obscuratur, & lumen
mittit, inde provenit, quod inter eam & Sole
à quo illuminatur, terra interponitur, quæ si
opacitate non permittit radios Solis ad Lunæ
pus penetrare. Potentia putrescendi in corpori
mixtis causā habet æternam, ipsam nimirum
poris mixti naturam: at putredinis causa ex
corpus mixtum est constituta, calor nimirum
corporis ambientis proprium & naturale
calorem in humidō corrumpens. Sic non
dem causa est risus, & aptitudinis ad ridendum.

Hujus
illius ver
ov, sive
mine co

II. Est
sa actus,
quæstio
simplici
non red
rationis
potius t
spondeb
ridere, c
In aliis

Cu

I. Si
& Dei d
tur, int
per pot
hilo, h
tentia p
siva eff
nz ada
Dico a
aliquid
sivā,

H

Hujus causa est. τὸ λογικόν sive facultas rationalis illius verò est aliquid externum, nempe τὸ γελοῖον, sive ridiculum fortè oblatum, & actu ab homine cognitum.

II. Est quidè & potentia ipsa aliquo modo causa actus, non tamen hujusmodi, quæ satisfaciat, quæstioni propter quid, & dicitur causa proxima simpliciter, ut si quæratur, cur hic vel ille rideat, non rectè respondebis, id propterea fieri, quòd sit rationis particeps. Si enim ea est causa, cur hoc potius tempore, quàm alio ridet? Benè autem respondebis, & interrogans acquiescet, si dixeris, ridere, quòd res quædam ridicula ipsi sit oblata. In aliis resperinde elara est.

REGULA V.

Cuilibet potentia activa respondet passiva.

I. Si de potentia activa in suâ latitudine, ut & Dei & creaturarû potentiam sub se complectitur, intelligatur, non est absolutè verum. Nam per potentiam divinam potest aliquid fieri ex nihilo, hoc est, nullâ præsuppositâ materiâ sive potentia passivâ: imò per eam prima potentia passiva esse suam habet. Non ergò potentia divinæ adæquatè respondet aliqua potentia passiva. Dico adæquatè, quia licet Deus, ut potentia suâ aliquid producat non opus habeat potentia passivâ, cùm ex nihilo rem facere possit, potest